

ARCHEOLOGIENOTA MET BEPERKTE SAMENSTELLING

LEUVEN – ECOWERF (NIEUWE HAL)

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT
& A. DOUCET

AUGUSTUS 2019

Titel

Archeologienota met beperkte samenstelling. Leuven – EcoWerf (Nieuwe Hal)

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Evelien Audenaert,
Kevin Bouckaert & Alexander Doucet

Projectnummer

2019E116

Plaats en datum

Kortenaken, augustus 2019

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2019E116
ISSN 2034-5615

© 2018 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	4
1.3	<i>Onderzoeksopdracht</i>	9
1.4	<i>Werkwijze en strategie</i>	9
2	Bureauonderzoek	10
2.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	10
2.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data</i>	11
2.3	<i>Beknopte historische beschrijving</i>	18
2.4	<i>Datering en situering van het onderzochte gebied</i>	25
3	Resultaten bureauonderzoek	26
3.1	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	26
3.2	<i>Potentieel op kennisvermeerdering en afweging verder onderzoek</i>	26
3.3	<i>Samenvatting</i>	26
4	Bibliografie	28
5	Figurenlijst	29
6	Plannenlijst	30

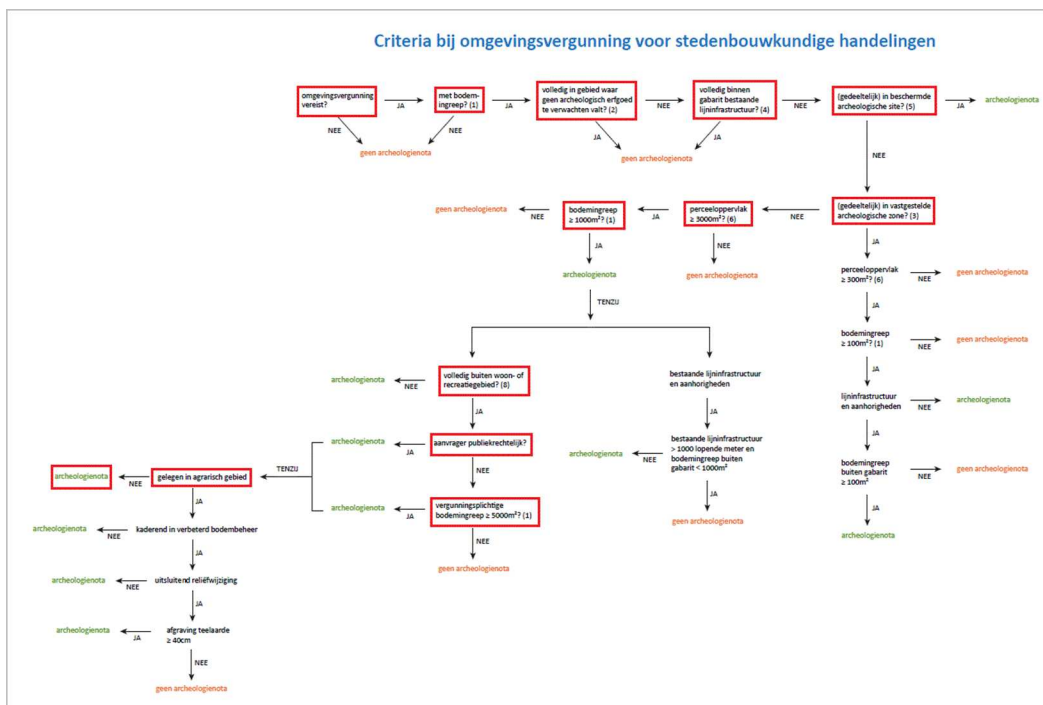
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor het projectgebied aan de Aarschotsesteenweg in Wilsle (Leuven, Vlaams-Brabant). Binnen het projectgebied zullen door de opdrachtgever de bestaande bebouwing gesloopt worden en de aanwezige verhardingen verwijderd worden. Vervolgens zal een nieuw gebouw opgetrokken worden. Het gebouw zal grotendeels bestaan uit een overslaghal. De nieuwbouw wordt niet onderkelderd. De nieuwbouw zal ca. 3 469,177m² groot zijn, het projectgebied zal in totaal ca. 4325,589 m² zijn.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in augustus 2019 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. Contactpersonen bij de opdrachtgever waren dhr. Wouter Hoegaerts en dhr. Wim Vandereet. In

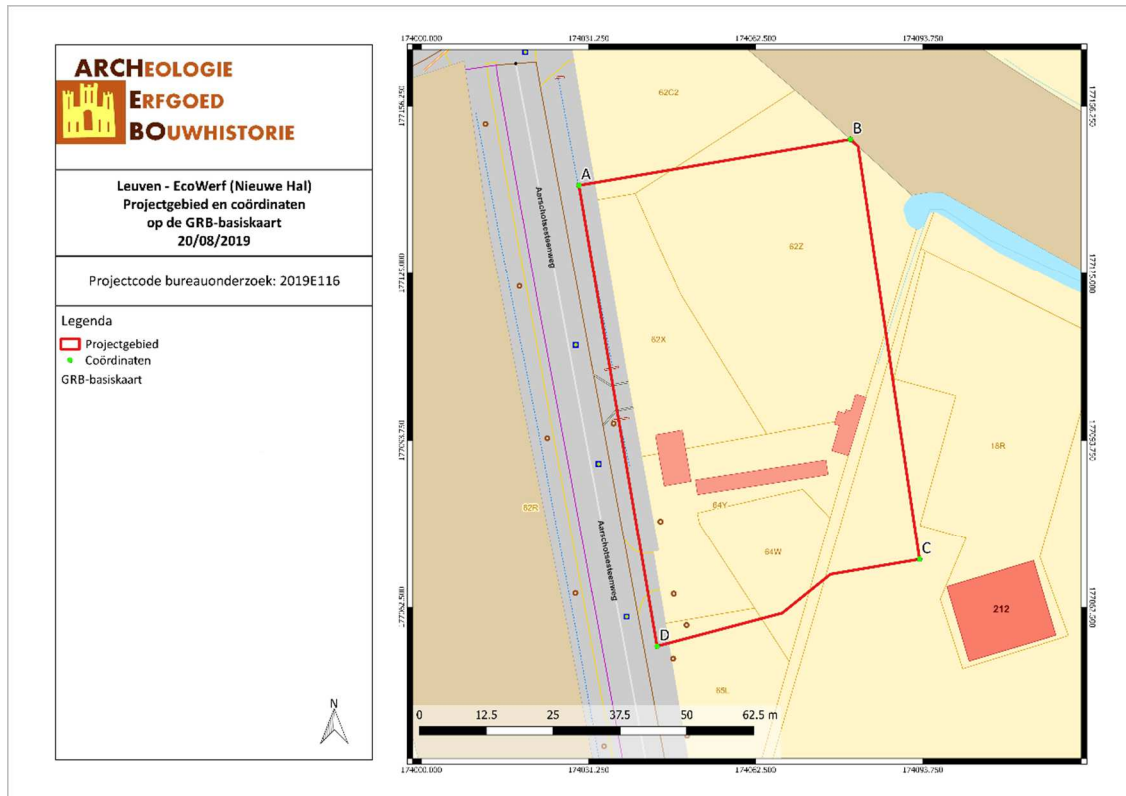
de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd.

Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd. Indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologische kader een van de onderstaande aspecten aantoont is het verantwoord om een archeologienota met beperkte samenstelling op te stellen.

1. met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
2. de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
3. verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Administratieve fiche																									
Naam site:	Leuven – EcoWerf (Nieuwe Hal)																								
Onderzoek:	Archeologienota met beperkte samenstelling																								
Ligging:	Vlaams-Brabant, Leuven, deelgemeente Wilsele, Aarschotsesteenweg, ten noorden van huisnummer 212																								
Kadaster:	Leuven, afdeling 6 (Wilsele), sectie C, perceelnummers 62C2 (deel), 62X, 62Z (deel), 64W (deel), 64Y, 65L (deel) en afdeling 7 (Kessel-Lo), sectie A, perceelnummer 18T (deel)																								
Coördinaten:	<table border="0"> <tr> <td>A</td> <td>X</td> <td>174029.433</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>177141.481</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>X</td> <td>174080.202</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>177150.054</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>X</td> <td>174093.129</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>177071.460</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>X</td> <td>174044.041</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>177055.208</td> </tr> </table>	A	X	174029.433		Y	177141.481	B	X	174080.202		Y	177150.054	C	X	174093.129		Y	177071.460	D	X	174044.041		Y	177055.208
A	X	174029.433																							
	Y	177141.481																							
B	X	174080.202																							
	Y	177150.054																							
C	X	174093.129																							
	Y	177071.460																							
D	X	174044.041																							
	Y	177055.208																							
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba																								
Projectcode bureauonderzoek:	2019E116																								
Projectleiding:	Jan Claesen																								
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																								
Bewaarplaats archief:	Bij opdrachtgever																								
Grootte projectgebied:	ca. 4 325,589 m ²																								
Uitvoeringsperiode:	Augustus 2019																								
Reden van de ingreep	Sloop van bestaande bebouwing, opbreken aanwezige verharding en plaatsen nieuwbouw																								
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.																								
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, industriegebied, stedenbouwkundig, sloop, nieuwbouw																								

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

LEEC/19/08/20/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied op de GRB-Kadasterkaart (Geopunt, 2019)

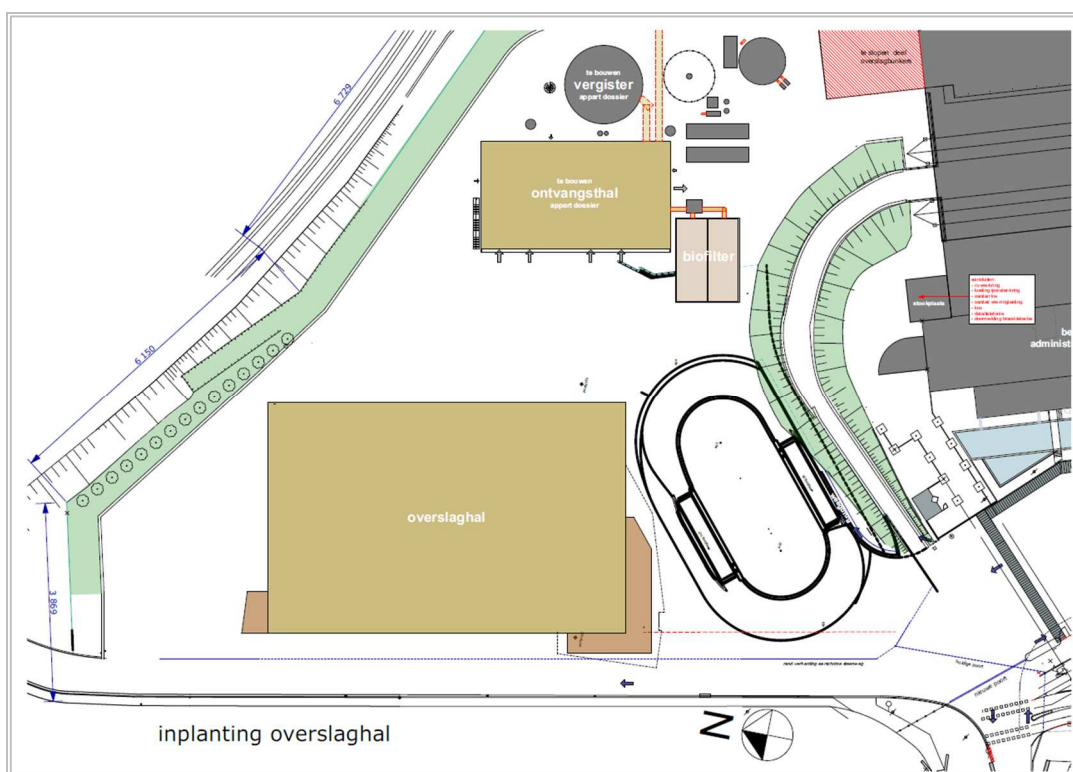

LEEC/19/08/20/2 - Digitale aanmaak

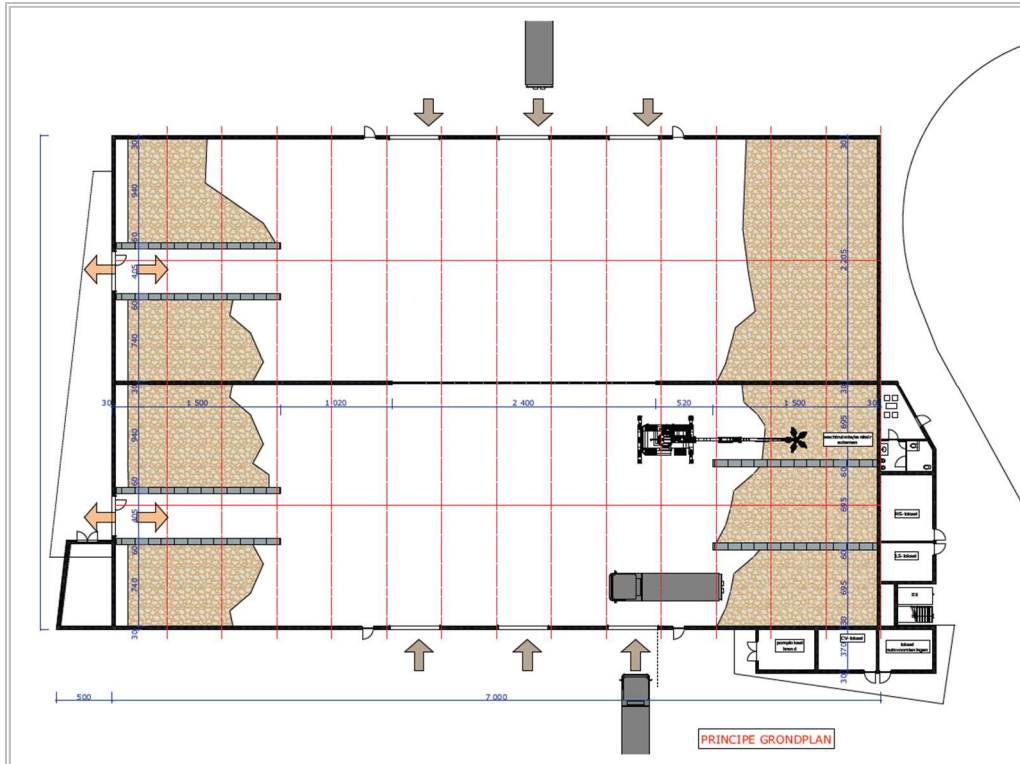
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019)

Het projectgebied bevindt zich aan de Aarschotsesteenweg in Wilsede (Leuven, Vlaams-Brabant). Het terrein is grotendeels verhard, waarbij het zuiden wordt benut als parking en het midden en noorden als containerpark. De parking en het containerpark worden van elkaar en van de straatzijde gescheiden d.m.v. een groene zone (gras en bomen). In het midden van het terrein staan ook drie gebouwen.

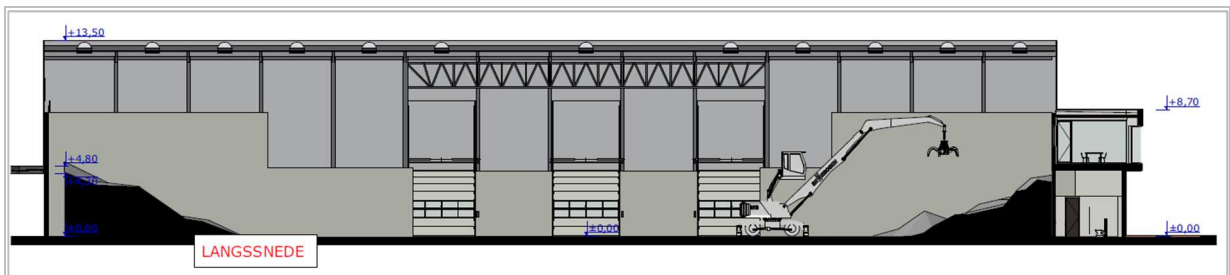
Binnen het projectgebied zullen door de opdrachtgever de bestaande bebouwing gesloopt worden en de aanwezige verhardingen verwijderd worden. Vervolgens zal een nieuw gebouw opgetrokken worden. Het gebouw zal grotendeels bestaan uit een overslaghal. In het noordwesten komt een kleine inkomhal. In het zuiden komen op het gelijkvloers een wachtruimte en sanitair voor externen, een HS- en LS-lokaal, een pomplokaal voor de brandweer, een CV-lokaal en een lokaal voor de nutsvoorzieningen. Op de eerste verdieping komen een vergaderzaal, WC's, kleedkamers, een bureel en een personeels-/vergaderruimte. De nieuwbouw wordt niet onderkelderd. De nieuwbouw zal ca. 3 469,177m² groot zijn, het projectgebied zal in totaal ca. 4325,589 m² zijn.

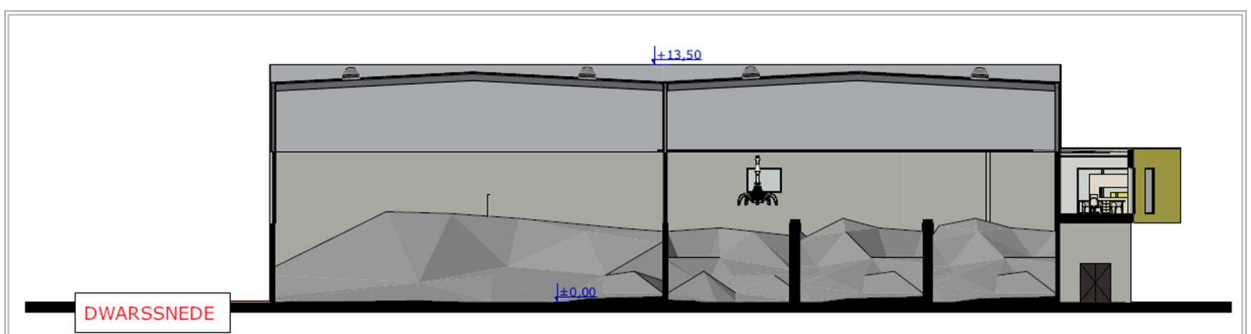
Figuur 4: Inplanting van overslaghal (Interleuven, 2019)

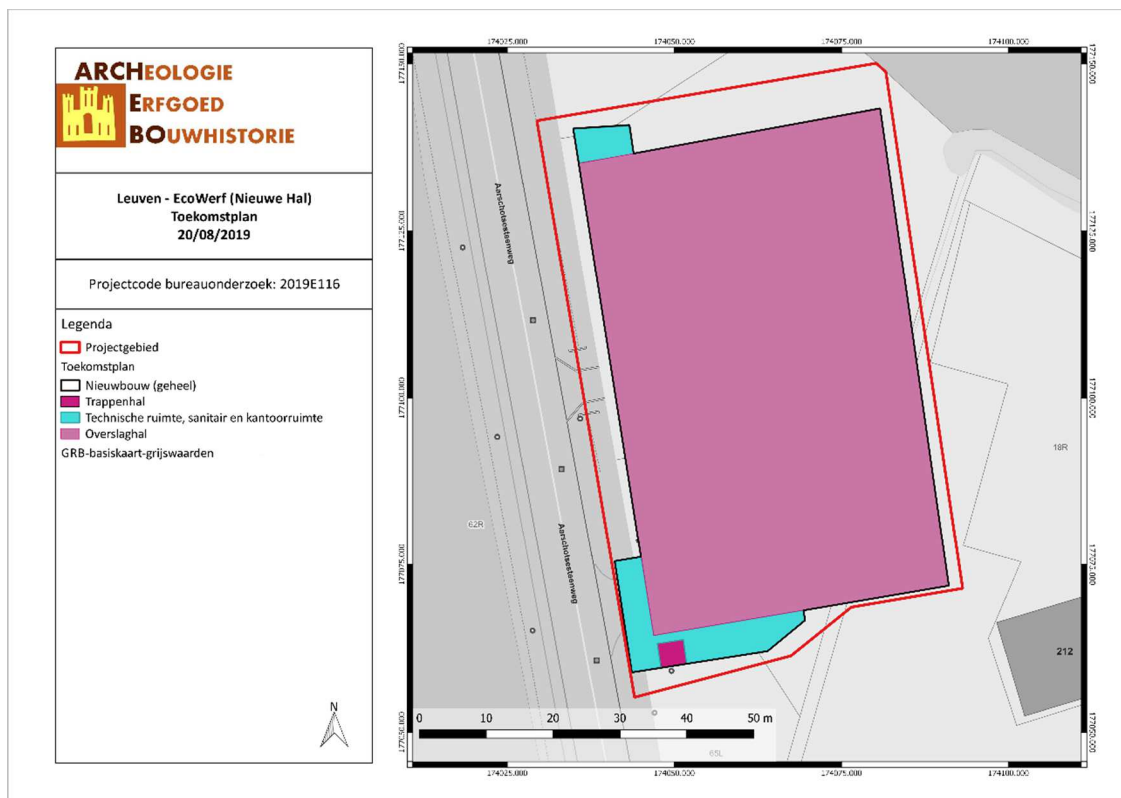
Figuur 5: Grondplan van overslaghal (Interleuven, 2019)

Figuur 6: Langssnede (Interleuven, 2019)

Figuur 7: Dwarssnede (Interleuven, 2019)

LEEC/19/08/20/3 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2019)

Randvoorwaarden

Er dienen geen randvoorwaarden worden opgenomen.

1.3 ONDERZOEKSOPDRACHT

Tijdens het bureauonderzoek dienen de onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke archeologische structuren of constructies kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*
3. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

1.4 WERKWIJZE EN STRATEGIE

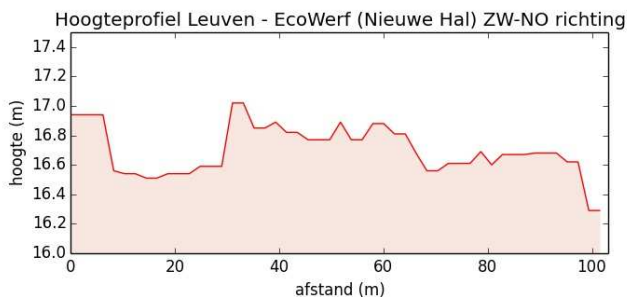
In het bureauonderzoek wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake historie, erfgoed en archeologie met betrekking tot de onderzoekslocatie en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het projectgebied. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied. De gebruikte kaarten werden in gegeoreferende vorm gebruikt in het programma QGIS.

2 BUREAUONDERZOEK

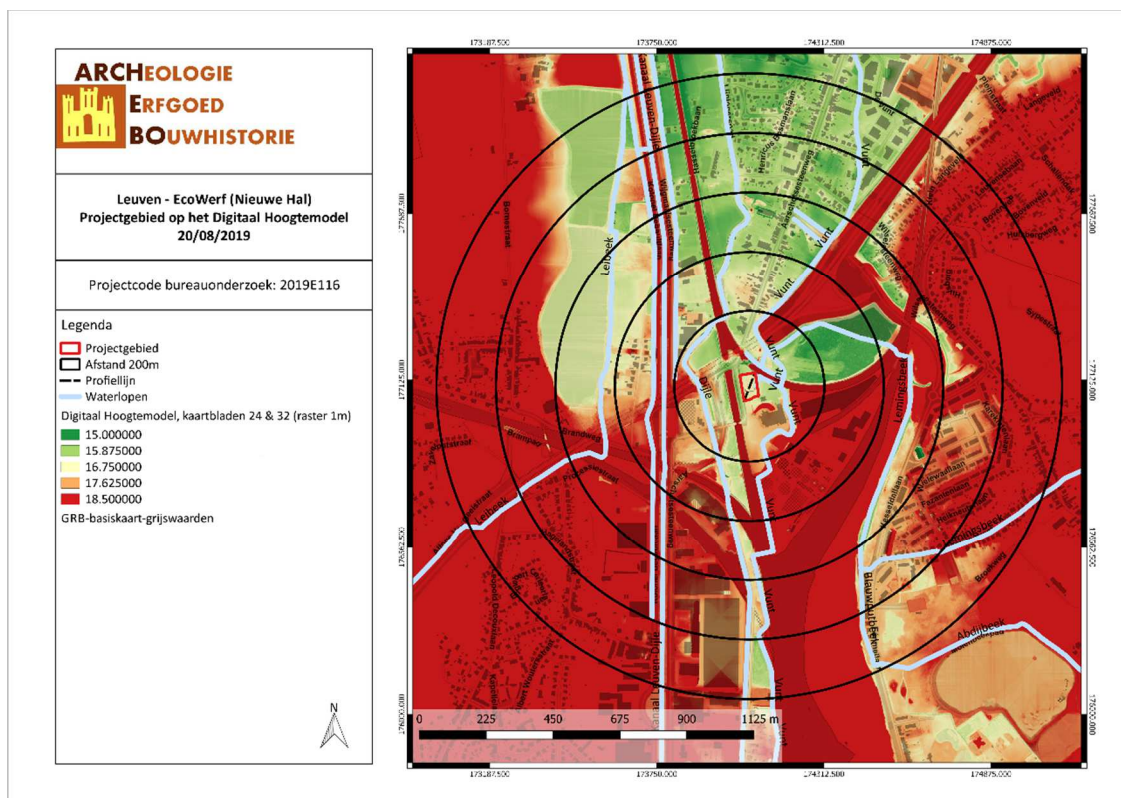
Het bureauonderzoek blijft beperkt tot het beschrijven van de ontwikkeling en de minimale impact die deze heeft op het eventueel aanwezige archeologische erfgoed. De landschappelijke context en een uitgebreide beschrijving van de archeologische en historische context worden niet opgenomen in de bureaustudie.

2.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

Het projectgebied is gelokaliseerd in de gemeente Wilsele, een deelgemeente van Leuven (Vlaams-Brabant). Volgens de Traditionele Landschappenkaart ligt het projectgebied in 'Dijle-Gete-Demeras'. Het terrein zelf bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ca. 16,5 en 17m boven de zeespiegel.

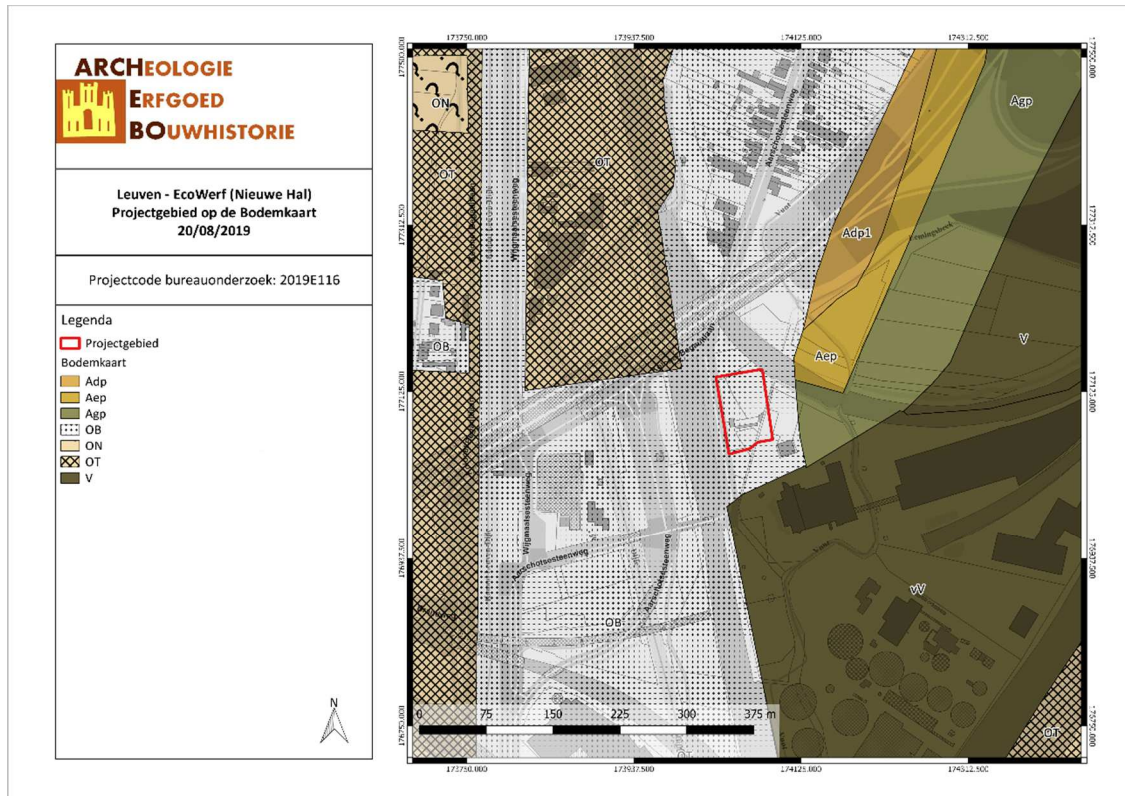
Figuur 9: Hoogteprofiel van het projectgebied (Geopunt, 2019)

LEEC/19/08/20/4 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Situering van het projectgebiedgebied en hoogteprofiellijn op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2019)

Op de Bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied gekarteerd als OB (onder bebouwing). In de omgeving wordt de bodem gekarteerd als OT (vergraven terrein), Adp1 (matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling en met een dunne A horizont (< 40cm dikte), Aep (sterk gleyige gronden met reductiehorizont op leem zonder profielontwikkeling), Agp (gereduceerde gronden op leem zonder profielontwikkeling), vV (gronden op weinig materiaal met een veensubstraat) en V (gronden op weinig materiaal).¹

LEEC/19/08/20/5 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Situering van het projectgebied op de bodemkaart (DOV, 2019)

2.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

Voor de archeologische en erfgoedkundige data werd gebruik gemaakt van de cartografische gegevens van zowel de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) als de Inventaris van Onroerend Erfgoed (IOE). Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedkundige relicten.

De CAI toont enkele vondsten in de omgeving binnen een straal van 1km aan:

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
971	Kling	Steentijd
3443	Lithisch materiaal	Steentijd
208952	Verdedigingslinie Beleg van Leuven	Nieuwe Tijd
951	Pijlpunt	Bronstijd
212236	Site met Walgracht	Nieuwe Tijd
165283	Bunker KW-linie	Nieuwste Tijd

¹ E Van Ranst en C Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000), 18, 106, 110, 168, 169, 175.

165284	Bunker KW-linie	Nieuwste Tijd
165286	Bunker KW-linie	Nieuwste Tijd
165287	Bunker KW-linie	Nieuwste Tijd
1647	Artefacten en lithisch materiaal	Steentijd
953	Twee bijlen	Steentijd
3447	Puin, aardewerk, bronzen voorwerpen, spijkers en dierlijk bot	Romeinse Tijd
209529	microklink	Steentijd
165082	Bunker KW-linie	Nieuwste Tijd
1446	Lithisch materiaal	Steentijd
165083	Bunker	Nieuwste Tijd
2474	Sint-Martinuskerk	Nieuwe Tijd
157581	Afslagen	Steentijd
157583	Afslagen	Steentijd

Vanaf ca. 200m ten noordwesten van het projectgebied zijn over een langere afstand (westwaarts) sporen gevonden van een 17de-eeuwse verdedigingslinie (CAI 208952). Deze verdedigingslinie dateert van het Beleg van Leuven. Ten westen van het projectgebied bevinden zich nog drie CAI-locaties, namelijk CAI 3447, CAI 157581 en CAI 157583. Binnen CAI-locatie 3447 zijn meerdere vondsten uit de Midden-Romeinse Tijd aangetroffen, waarvan een deel toevalsvondsten zijn en een deel werd gevonden tijdens een opgraving. Het betreft puin van een klein een zeer eenvoudig Romeins gebouw, scherven (waaronder terra sigillata), bronzen voorwerpen (waaronder een fibula, een fragment van een haarspeld, een spijker voor versiering, een lepel zonder hecht, een fragment van een bassin en een greep van een deur), spijkers en dierlijk bot. Het puin van het gebouw bevatte een stuk betonvloer en een 3 m lange en 2,45 m brede kelder met zeer onverzorgd muurwerk, mortel van slechte kwaliteit en een parament van halve tegulae, bruin geschilderde pleister, leien platen uit de omgeving van Stavelot of Rocroi, tegulae, verbrande resten van vakwerkmuren en vensterglas. Binnen CAI 157581 zijn afslagen uit het Mesolithicum, een afslag van een gepolijst stuk uit het Neolithicum en Middeleeuws aardewerk aangetroffen en binnen CAI 157583 zijn afslagen uit het Mesolithicum, afslagen en een spitskling uit het Neolithicum en Middeleeuws aardewerk aangetroffen. Alle vondsten binnen deze twee CAI-locaties werden gevonden tijdens een veldprospectie.

Ten noorden van het projectgebied staan vier bunkers uit de verdediging 2de lijn van de KW-linie (CAI 165283, 165284, 165286 en 165287). De bunkers staan op ca. 550m, 650m en 800m van het projectgebied. Ca. 700m ten noordoosten van het projectgebied zijn één 1 kling uit de Steentijd (CAI 971) en een gepolijste bijl met bruin-gele patina en een spits-dunnekkige bijl met ovaalvormige doorsnede en min of meer steil gezette boorden uit het Neolithicum (CAI 953) gevonden. De kling werd aangetroffen tijdens een veldprospectie, de twee bijlen waren toevalsvondsten.

Ten oosten van het projectgebied, tussen ca. 800 en 1250m, zijn drie CAI-locaties gekend. Het betreft in de eerste plaats CAI-locatie 209529, waar een gebroken microkling in silex uit de Steentijd is gevonden. Binnen CAI-locatie 951 zijn meerdere sporen en vondsten aangetroffen, waaronder een pijlpunt met staart en vleugeltjes uit de Bronstijd en een 15-tal fragmenten aardewerk uit de Midden-IJzertijd. De kleur van het aardewerk varieert van bruinrood naar donkerbruin voor het buitenoppervlak en is zwart voor de kern. De klei werd voornamelijk gemagerd met grove zandkorrels en organisch materiaal. Het aardewerk werd aangetroffen in een erosiepakket, wat duidt op nabijgelegen nederzettingssporen, tijdens veldprospectie, boringen en een mechanische prospectie. Binnen deze CAI-locatie werden tevens sporen van een burcht uit de Volle Middeleeuwen gevonden tijdens een opgraving. Deze burcht was opgetrokken in rode baksteen en dakpannen maar ook kalkzandsteen en ijzerzandsteen werd gebruikt. Daarnaast werden ook tegels en aardewerk aangetroffen. De burcht werd door graaf Lambrecht I opgericht als voorpost in de verdediging van Leuven. In 1831 was de burcht helemaal vervallen en werd de ruïne opgeruimd. Tijdens een geofysisch

onderzoek in 2012 zijn overblijfselen van de fundamenteën opgespoord. De burcht zou een onderdeel kunnen zijn van de Tempeliersburcht Kesselstein. Uit een DHM-onderzoek in 2014-2015 bleek dat de Kesselstein een versterking was bestaande uit een buitenmuur, een vierkant binnengebouw op het hoogste punt, met ronde torens aan de zuidkant en mogelijk een waterput in het noorden. Het gehele complex met ca. 50 x 25 meter.

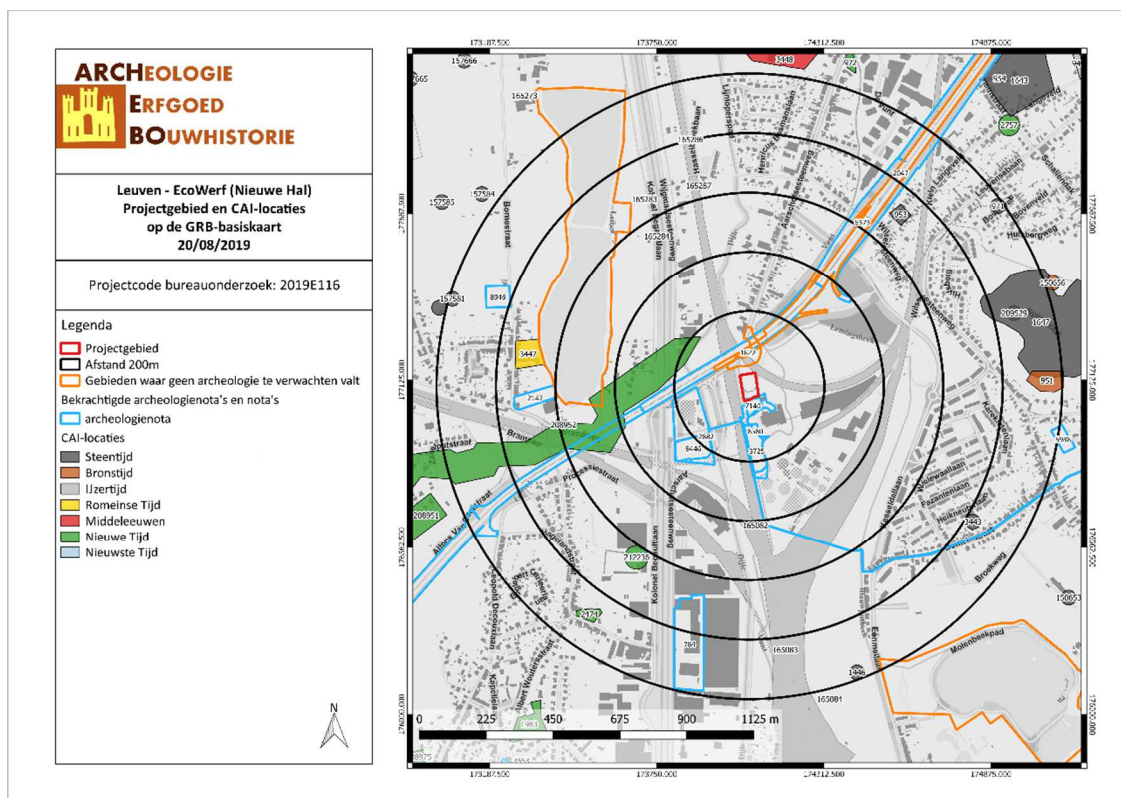
Binnen CAI-locatie 1647 werden zeer veel sporen en vondsten uit verschillende periodes aangetroffen. Het betreft in de eerste plaats silex artefacten uit het Midden-Paleolithicum, voornamelijk van een grijze kleur en wit of bruin gepatineerd. Soms zijn beide patina's aanwezig, glans is slechts op enkele artefacten aanwezig. De meeste artefacten zijn onvers, ze vertonen een gerold aspect. De artefacten betreffen 11 afslagen, 1 Levalloiskern, 1 onregelmatige kern, 2 kernfragmenten, 2 enkelvoudige convexe boordschrabbers, 1 dubbele convexe boordschrabber, een concave convergente boordschrabber op een Levalloisafslag, 1 dwarsschrabber op een dikke afslag, 1 ovale vuistbijl met hiel, 1 atypische Levalloiskern uit wit-geel gepatineerd silex (zwak gecorrodeerd), 1 geretoucheerde afslag uit bruin-geel gepatineerd silex met dikke dubbele slagbult en brede hiel, een distaal dikke eindschrabber, een afslag en een grote afslag met sterk beschadigde boorden. Er werden ook meer dan 100 werktuigen in silex, wommersom en glimmerzandsteen uit het Laat-Mesolithicum (kernen, schrabbers, boor, stekers, spitsen, pijlsnede, pijlpunten, micro-klingen, bijlen, werpstenen en gebroken klingen (Het oppervlaktemateriaal wordt bewaard in de verzamelingen Boschmans, Gilson en Scheys, Enkele voorwerpen worden bewaard in het Museum te Aarschot (gift Boschmans)), een gepolijste bijl, een bladvormig pijlpunt en een gesteelde en gevleugelde pijlpunt uit het Neolithicum, aardewerk, weefgewichten/spinschijfjes, natuursteen, organisch materiaal, verbrande huttenleem en sporen van een hoogtenederzetting uit de Midden-IJzertijd en aardewerk uit de Romeinse Tijd gevonden tijdens veldprospecties, boringen en een archeologische opgraving. De Neolithische, gepolijste bijl is gemaakt uit grijze, gevlekte silex met lichtwitte patina. Het is een breednekkige bijl met onvolledig gepolijste boorden en een spits-ovale doorsnede. De hoogtenederzetting uit de Midden-IJzertijd bestond uit een versterking op een hooggelegen landrug die aan één zijde (oostkant) door een wal en gracht is afgesloten. In de noordwesthoek van de Kesselberg werden nederzettingsresten aangetroffen door de heer Scheys. In 1968 werden vier kuilen gedocumenteerd in het kader van zware bodemverstoringen door een motorcrosscircuit. Binnen de wal werden ook het aardewerk en organisch materiaal aangetroffen. Het organisch materiaal bestond uit verkoolde graankorrels (rogge of spelt en tarwe), stuifmeel en dierentanden, gevonden in situ in een haard of silo. Het aardewerk was handgemaakt, en bestond uit ruw aardewerk zonder of met weinig uitgesproken lip, biconisch aardewerk, schalen met geknikt profiel, aardewerk met afgerond profiel en verdikte lip, aardewerk met licht uitstaande rand, aardewerk met kamversiering, Harpstedtaardewerk en Marnekeramiek. De natuursteen uit de Midden-IJzertijd omvatte een brok ijzersteen uit de vuurhaard met duidelijk een purperen verkleuring door het vuur, een kraal in barnsteen en maalstenen. Het Romeins aardewerk werd aan het oppervlak aangetroffen, in de boringen werd een uitgebreide grijze vlek gevonden onder de bebouwde laag (sporen van een lemen hut of huis?). Tenslotte werd binnen CAI-locatie 1647 ook een wal uit de Late IJzertijd gevonden tijdens een onderzoek uitgevoerd door Mertens. De wal bestond uit aarden wallen met daarbovenop een palenrij en uit een 14m brede gracht. Het best bewaarde gedeelte van de wal bevindt zich aan de oostzijde, waar de heuvelpunt aansluit bij de Brabantse hoogvlakte. In de kern van de wal werden aardewerkfragmenten aangetroffen. In 2012 werd een geofysisch onderzoek uitgevoerd, waarbij een slecht gedefinieerde lineaire anomalie een deel van een aarden wal kan representeren. Tijdens een booronderzoek en mechanische prospectie in 2014 en 2015 werd geconstateerd dat de wal bestaat uit een ca. 6 m brede kern van verscheidenen opgeworpen lagen met relatief veel ijzerzandsteenstukken. De bewaarde hoogte is 1,8 m en de breedte is ca. 11 m. De bijhorende gracht bevindt zich op ca. 6,5 m en is ca. 3,8 m breed en 1,2 m diep. De gracht was zeer waarschijnlijk een droge gracht. Deze wal was in het noordwesten anders van opbouw: opeenvolgende lagen donkerbruin zand, met veel aardewerkscherven.

Dit geeft aan dat voor de wal nederzettingmateriaal uit een oudere fase werd gebruikt. De gracht is waarschijnlijk in de Vroege Middeleeuwen opgevuld geraakt.

Ca. 800m ten zuidoosten van het projectgebied zijn schrabbers, een klingschrabber, een hoesteker, een microlithische spits, een afgeknotte lemmer en een boortje uit silex, Wommersom en ftaniet uit het Vroeg-Mesolithicum, maalsteenfragmenten en een paar verkoolde graankorrels, een halve parel in bruinrode barnsteen, een slingersteen (39x25mm) en handgevormd aardewerk uit de Late IJzertijd en tenslotte een paar scherven uit de Romeinse Tijd gevonden (CAI 3443). Het handgevormd aardewerk uit de Late IJzertijd had ruw besmeurde wanden en was versierd met kuiltjes of groefjes, die aangebracht waren met de vingertop of met de nagel. Het aardewerk heeft een bruine tot donkerbruine kleur langs de binnen- en buitenzijde, de kern heeft een zwarte kleur. Grove zandkorrels werden voornamelijk gebruikt als magering. Alle vondsten binnen CAI-locatie 3443 werden aangetroffen tijdens een controle van de werken en tijdens veldprospectie.

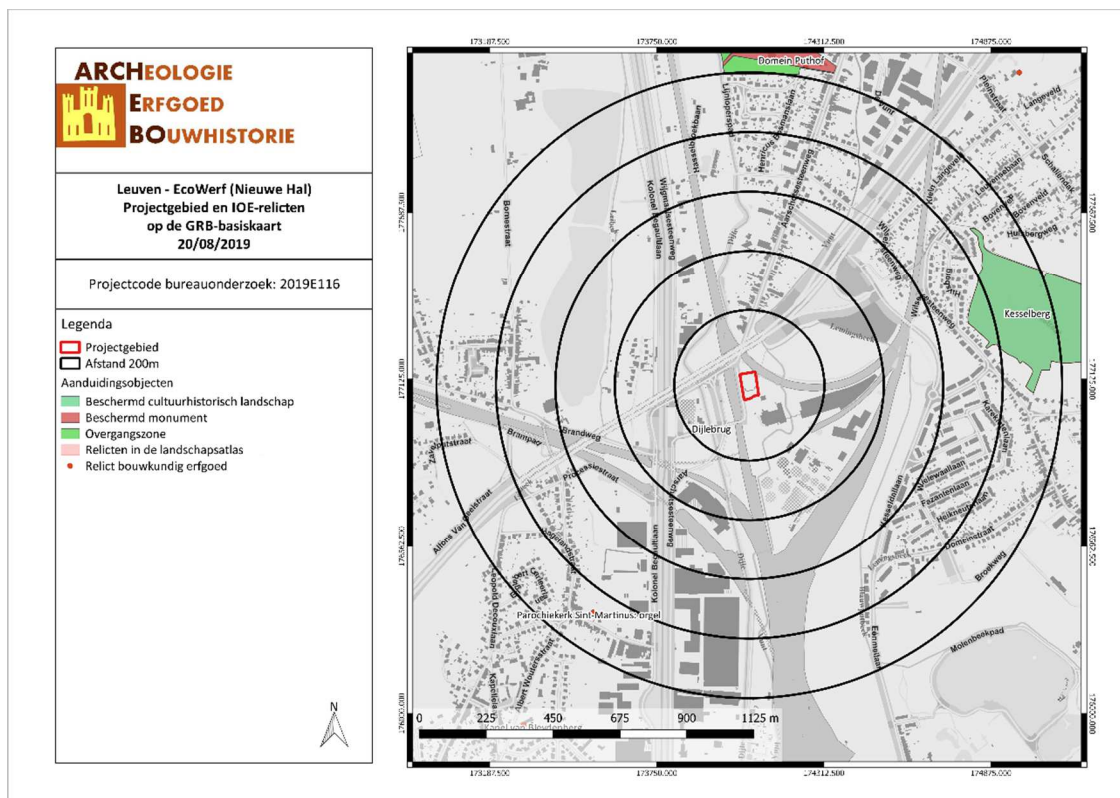
Ca. 400m en ca. 850m ten zuiden van het projectgebied staan een bunker uit de verdediging 1ste lijn van de KW-linie (CAI 165082) en een 20ste-eeuwse bunker (CAI 165083). Ca. 1000m ten zuiden van het terrein is lithisch materiaal uit de Steentijd aangetroffen tijdens een veldprospectie (CAI 1446). Het wordt bewaard in de verzamelingen Scheys en Boschmans.

Tenslotte zijn ca. 650m ten zuidwesten van het projectgebied sporen van een 18de-eeuwse site met Walgracht (CAI 212236) gevonden. Ca. 900m ten zuidwesten van het terrein staat de 18de-eeuwse Sint-Martinuskerk (CAI 2474).

LEEC/19/08/20/6 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het projectgebied en de archeologische data op de basiskaart (CAI, 2019)

LEEC/19/08/20/7 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied en de erfgoedkundige data op de basiskaart (IOE, 2019)

In september 2018 heeft ARCHEBO bvba een archeologienota (ID 8580) opgesteld voor een projectgebied ter hoogte van de Aarschotsesteenweg in Wilsele (Leuven), net ten zuiden van het huidig projectgebied. Er waren reeds twee archeologienota's opgesteld, een voor het zuidelijke deel van het toenmalige projectgebied (ID 3725) en een voor het noordelijk deel van het toenmalig projectgebied (ID 7140). De drie archeologienota's kwamen tot dezelfde conclusie, namelijk dat de bodem door het bouwen van het huidige industrieterrein reeds voor versterking van de bodem heeft gezorgd en dat de geplande werken geen extra versterking zullen veroorzaken. Hierdoor werd geen verder onderzoek opgelegd en het terrein bijgevolg vrijgegeven.²

In januari 2017 heeft het VEC bvba een archeologienota (ID 1622) opgesteld voor een projectgebied ter hoogte van de Aarschotsesteenweg in Wilsele, net ten noorden van het huidige projectgebied. Deze werd geschreven naar aanleiding van de aansluiting van de E314 op de N19 d.m.v. een tunnelbak onder de bestaande infrastructuur. Uit boorbeschrijving blijkt dat de bovenste delen van de Quartaire bodem weg geërodeerd zijn, waardoor de kans zeer klein is dat archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum intact bewaard zijn. Gezien de natte, gereduceerde bodems, die niet aantrekkelijk waren voor bewoning of ander gebruik, wordt de kans op de aanwezigheid van resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd klein ingeschat. Er is dus een lage archeologische verwachting voor het projectgebied. Door deze lage

² Jan Claesen e.a., "Archeologienota Leuven - Aarschotsesteenweg EcoWerf", Verslag van Resultaten (Kortenaken: ARCHEBO bvba, juni 2017); Jan Claesen e.a., "Archeologienota met beperkte samenstelling Leuven - Aarschotsesteenweg EcoWerf II", Verslag van Resultaten (Kortenaken: ARCHEBO bvba, april 2018); Jan Claesen e.a., "Archeologienota met beperkte samenstelling Leuven - Aarschotsesteenweg III", Archeologienota (Kortenaken: ARCHEBO bvba, september 2018).

verwachting en door de ligging te midden van bestaande infrastructuur werd geen vervolgonderzoek opgelegd en het terrein vrijgegeven.³

Een maand later heeft het VEC een archeologienota geschreven voor een projectgebied ter hoogte van het viaduct in Wilsele (ID 2047), dat ten noorden van het huidig projectgebied loopt. De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en een landschappelijk bodemonderzoek en werd geschreven n.a.v. de plannen om het viaduct te Wilsele te verbreden, een fietstunnel aan te leggen en geluidsschermen te plaatsen. Tenslotte zal ook de oever van de Vunt verstevigd worden. Na het bureauonderzoek kon men concluderen dat er mogelijks resten aanwezig kunnen zijn uit de Late Steentijd tot en met de IJzertijd en vanaf de Late Middeleeuwen tot de jaren 1970. Aangezien de zone grotendeels bestaat uit een aarden ophoging, heeft het VEC een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. In 2 van de 4 boringen werden afzettingen aangetroffen, waar in het verleden reeds een prehistorische bijl was aangetroffen. Een werfbegeleiding zou aangeraden zijn, maar is niet mogelijk doordat de graafwerken niet per laag en in een hoek van 45° worden uitgevoerd. Het gebied werd vrijgegeven, mits de grootste aandacht wordt besteed aan de mogelijkheid op het aantreffen van archeologische resten.⁴

In januari 2018 werd door BAAC een archeologienota met beperkte samenstelling (ID 6373) geschreven voor het projectgebied rond de E314 in Rotselaar en Wilsele. Er werd enkel een bureauonderzoek uitgevoerd, archeologisch vervolgonderzoek was niet aangewezen gezien de reeds aanwezige bouwwerken (autosnelweg), gezien de zeer smalle en beperkte oppervlakte van de extra wegverbredingen en gezien het vrijwel onbestaand aanroeren van het juiste archeologische niveau door een afgraving van 20cm.⁵

In april 2017 heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota (ID 2882) opgesteld n.a.v. het bouwen van een hoogspanningsstation en de aanleg van een ondergrondse elektrische leiding. Er werd echter geopteerd voor een alternatieve route, waardoor een nieuwe archeologienota (ID 3660) nodig was. De resultaten uit het bureauonderzoek en het advies waren hetzelfde. Er werd geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd door de minimale ingreep bij de aanleg van het tracé en door de kleine oppervlakte van het terrein ter hoogte van de Lange Lostraat.⁶

In november 2018 heeft ARCHEBO bvba nog een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Aarschotsesteenweg (ID 9446), gelegen aan de overkant van de Aarschotsesteenweg. Uit het bureauonderzoek bleek dat het terrein reeds verstoord is door het bouwen van de industriële bebouwing uit de tweede helft van de 20ste eeuw. Er werd dan ook geen verder onderzoek geadviseerd.⁷

In oktober 2016 heeft ABO nv een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Aarschotsesteenweg 88 in Wilsele (ID 784), tussen ca. 700 en 1000m ten zuiden van het huidig projectgebied. Door de ligging nabij water, in combinatie met vruchtbare leembodems werd het potentieel voor menselijke activiteit in het verleden hoog ingeschat. Het terrein is echter sterk vergraven en heeft

³ R. Datema, "N19 Leuven, hertracering Aarschotsesteenweg ter hoogte van Duitse Brug (KW05)", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, januari 2017), 5, 35.

⁴ Jeroen Vermeersch en Jonathan Huizer, "Viaduct Wilsele fase 2, Wilsele (gemeente Leuven)", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, februari 2017), 5, 67.

⁵ Margot Vander Cruyssen, "Archeologienota met beperkte samenstelling - E314 Wilsele: Verslag van Resultaten" (Gent: BAAC, januari 2018), 32-33.

⁶ Christine Swaelens, "Archeologienota met beperkte samenstelling Wilsele - Pellenberg", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Gent: BAAC Vlaanderen bvba, april 2017); Christine Swaelens, "Archeologienota met beperkte samenstelling Wilsele - Pellenberg", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Gent: BAAC Vlaanderen bvba, juni 2017), 4-5, 33.

⁷ Jan Claesen e.a., "Archeologienota met beperkte samenstelling Leuven - Aarschotsesteenweg EcoWerf IV", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Kortenaken: ARCHEBO bvba, november 2018), 26.

kunstmatige bodems. Daarbovenop is het terrein ook bebouwd met industrie- en handelsinfrastructuur. Hierdoor wordt het archeologische potentieel dan weer zeer laag ingeschat. Door dit laag potentieel op archeologische resten, is er dan ook een laag potentieel tot kennisvermeerdering, waardoor verder onderzoek niet nuttig of nodig wordt geacht.⁸

In 2017 heeft dhr. Bart Vanmontfort van de eenheid prehistorische archeologie aan de KULeuven een archeologienota met beperkte samenstelling geschreven voor een projectgebied ter hoogte van Bornestraat 2 in Wilsele (ID 2147), ca. 700m ten westen van het huidige projectgebied. Er waren verschillende redenen waarom na het bureauonderzoek besloten werd geen vervolgonderzoek op te leggen. In de eerste plaats was de oppervlakte van de toekomstige verkaveling beperkt. Een groot deel van deze verkaveling ligt binnen parkgebied, waardoor enkel binnen een kleinere oppervlakte graafwerken uitgevoerd mogen worden in de toekomst. Tenslotte waren er geen directe aanwijzingen voor een hoge archeologische waarde.⁹

In oktober 2018 heeft ABO NV een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Bornestraat in Wilsele (ID 8946), ca. 850m ten noordwesten van het huidige projectgebied. De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en een landschappelijk bodemonderzoek. De gegevens uit de CAI wijzen op een potentieel voor resten vanaf de Steentijd. Uit het bodemonderzoek is gebleken dat de E-horizont niet meer aanwezig is en dat de Bt-horizont bovenaan weggegraven is. Archeologische resten kunnen zich echter nog in de afgetopte Bt- of in de C(g)-horizont bevinden. Het potentieel tot kennisvermeerdering wordt als hoog ingeschat, behalve voor Steentijdresten, waarvoor de verwachting eerder laag is, maar niet uitgesloten kan worden. Het deel van het projectgebied dat binnen agrarisch gebied valt, mag niet verder onderzocht worden en wordt dus vrijgegeven. De rest van het projectgebied zal onderworpen worden aan een proefsleuvenonderzoek. Dit onderzoek is tot op heden nog niet uitgevoerd.¹⁰

Tenslotte heeft ABO nv in december 2017 een archeologienota geschreven voor een projectgebied aan de Jan Van Bouwelstraat in Leuven (ID 5988), ca. 1000m ten oosten van het huidige projectgebied. Uit het bureauonderzoek bleek dat er een hoog potentieel op kennisvermeerdering is voor het projectgebied. Het terrein is sinds de 18de eeuw onbebouwd gebleven en de geplande werken zullen de bodem sterk verstoren. Om die reden heeft ABO nv een verkennend archeologisch booronderzoek geadviseerd, al dan niet gevolgd door een waarderend archeologische booronderzoek en proefputten in functie van Steentijd-artefactensites en gevolgd door een proefsleuvenonderzoek.¹¹

⁸ Lies Dierckx, "Archeologische evaluatie van het bodemarchief te Wilsele, Aarschotsesteenweg 88", Verslag van Resultaten (Gent: ABO nv, oktober 2016), 88.

⁹ Bart Vanmontfort, "Archeologienota met beperkte samenstelling Wilsele Bornestraat 2", Archeologienota (Leuven: KULeuven - eenheid prehistorische archeologie, februari 2017), 7.

¹⁰ Evelien Dirix, "Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Bornestraat te Wilsele (Leuven, prov. Vlaams-Brabant)", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Hasselt: ABO nv, oktober 2018), 59–60.

¹¹ Julie Hagen, "Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Jan Van Bouwelstraat te Kessel-Lo, Leuven (Vlaams-Brabant)", Archeologienota - Verslag van Resultaten (Aartselaar: ABO nv, december 2017), 45; Julie Hagen, "Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Jan Van Bouwelstraat te Kessel-Lo, Leuven (Vlaams-Brabant) - PvM", Archeologienota - Programma van Maatregelen (Aartselaar: ABO nv, december 2017), 9, 12, 14, 15.

2.3 BEKNOPT HISTORISCHE BESCHRIJVING

Witsele wordt in 1154 vermeld als Wilcela, andere varianten op de plaatsnaam zijn Wilzeleh (1164), Wilselle (1170-1190) en Witsele (vanaf 1218).

Eeuwenlang heeft Witsele slechts één parochie, de Sint-Martinusparochie. De grenzen van deze gemeenten komen quasi overeen met deze van de huidige gemeente Witsele. Aan het einde van de 18de eeuw wordt de burgerlijke gemeente opgericht, waarbij de grenzen van de parochie overgenomen worden. De eerste parochie is vermoedelijk in de loop van de 10de eeuw opgericht, toen de Franken, bekeerd tot het christendom, zich langs de oevers van de Dijle vestigden. In de Late Middeleeuwen was Witsele een populair bedevaartsoord door het Onze-Lieve-Vrouwebeeld op de Roesselberg. Later werd het beeld verplaatst naar de Sint-Martinuskerk. Vanaf de Frankische bestuurders tot 1559 behoort Witsele tot het bisdom Luik (niet te verwarren met het prinsbisdom). Tijdens de Beeldenstorm werd de Sint-Martinusparochiekerk niet gespaard. In 1559 worden de bisdommen na de pauselijke bul Super Universas hervormd, waardoor de Spaanse koning en landvoogden meer controle hadden over de kerkelijke praktijken. Na deze hervorming was de parochie Witsele een deel van het nieuw opgerichte aartsbisdom Mechelen-Brussel. In de 18de eeuw, tijdens het Oostenrijks bestuur, is de huidige Sint-Martinuskerk gebouwd in opdracht van het kapittel van Sint-Pieter in Leuven.

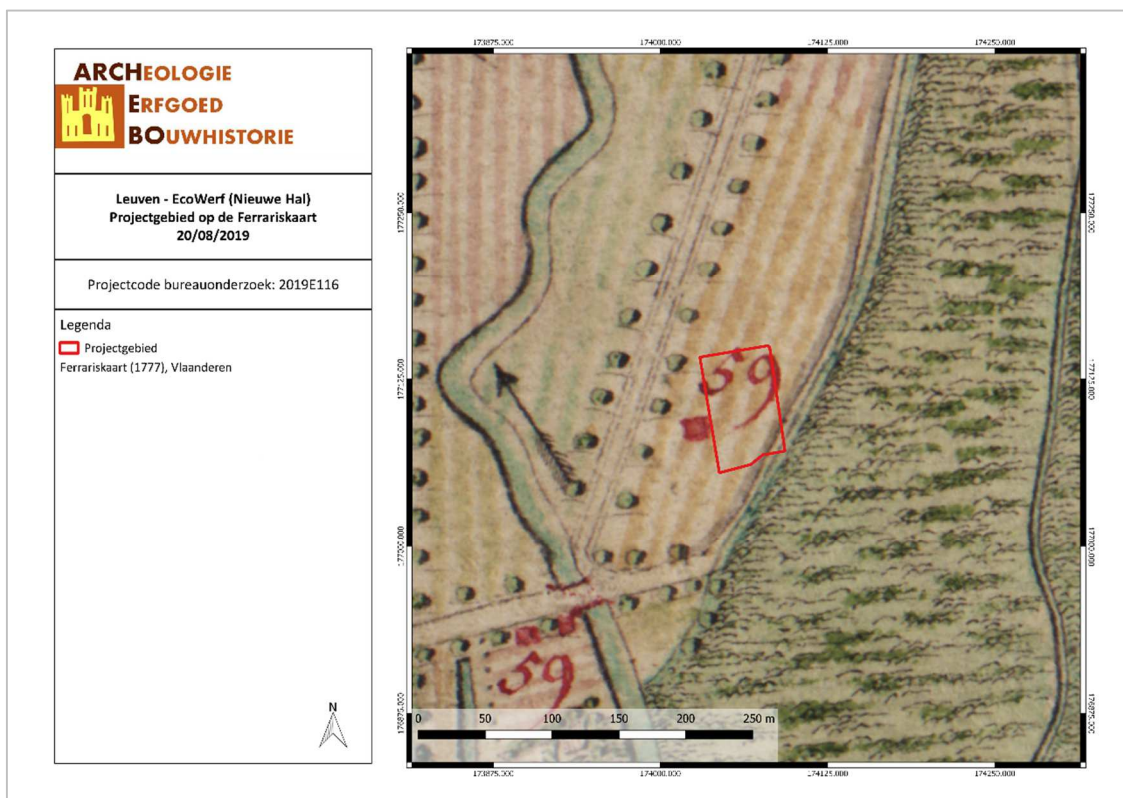
In Witsele-Putkapel stonden voornamelijk boerderijen, terwijl in Witsele-Dorp voornamelijk handelslieden woonden. De dorpskern is geleidelijk van Dorp naar Putkapel verschoven. De naam Putkapel komt van een waterput en kapel gewijd aan Sint Agatha, de patroonheilige van de gemeente. Deze kapel is echter afgebroken nadat meer noordwaarts een neogotische kerk is gebouwd door Pieter Langerock.

Rond de 13de eeuw wordt Witsele bestuurd door enkele families, gekend als de Heren van Witsele en Put. De families woonden in het Puthof. In de 16de eeuw had de Spaanse koning controle over o.a. deze streek en in de 18de eeuw bevond Witsele zich onder Oostenrijks bestuur. Sinds de gemeentefusies van 1 januari 1977 is Witsele een deelgemeente van Leuven. Voor deze fusie bestaat Witsele uit twee parochies, namelijk Witsele-Dorp (Zuid- of Hoog-Witsele) en Witsele-Putkapel (Noord- of Laag-Witsele). Deze parochies worden van elkaar gescheiden door de Leuvense Vaart, de spoorlijn Leuven-Brussel en de spoorlijn Leuven – Mechelen.

Op de Ferrariskaart (1777) ligt het projectgebied binnen akkerland en is er geen bebouwing aanwezig. De zuidoostelijke hoek van het terrein wordt gekruist door een ongeplaveide weg en een beek (aftakking van de Dijle). Op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840), de Vandermaelenkaart (1846-1854) en de Popp-kaart (1842-1879) wordt dezelfde situatie weergegeven. De eerste bebouwing verschijnt op de topografische kaart van 1873. Deze bebouwing moet er dus gekomen zijn tussen ca. 1854 en ca. 1873. Deze bebouwing staat aan de westelijke grens van het perceel, de zuidoostelijke hoek wordt nog steeds gekruist door een beek en een weg.

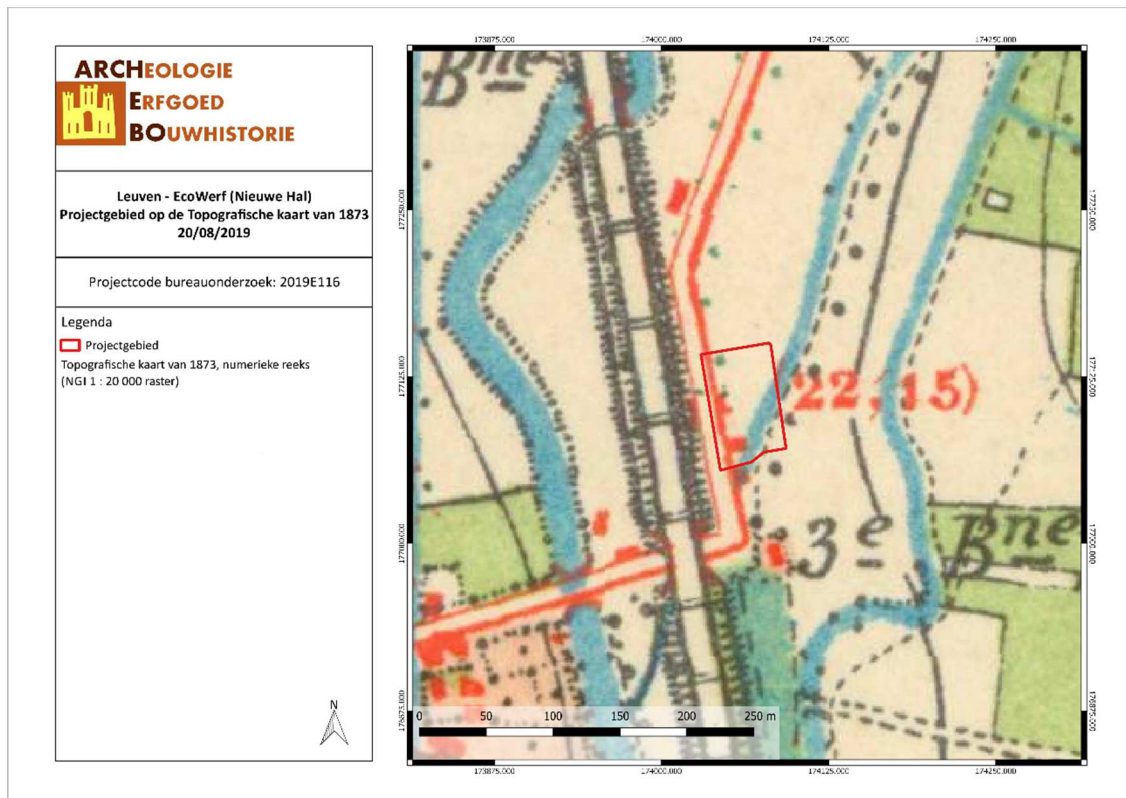
De situatie is ongewijzigd op de topografische kaart van 1904. Tussen 1904 en 1939 breidt de bebouwing uit en verschijnt er een tweede gebouw ten zuiden van het gebouw dat reeds binnen het terrein stond. Tussen 1939 en 1969 verdwijnen deze twee gebouwen om plaats te maken voor één rechthoekig gebouw. In het westen van het terrein verschijnt een waterpartij (vijver?). Tussen 1939 en 1969 krijgt de beek die door de zuidoostelijke hoek van het terrein liep ook een andere bedding. De beek zal nu in een V-vorm het terrein doorkruisen. Tussen 1969 en 1981 lijkt de bebouwing weer uit te breiden om vervolgens tussen 1981 en 1989 weer af te nemen. De vijver (?) is nog zichtbaar op de topografische kaart van 1981, maar niet langer op deze van 1989. De orthofoto van 1979-1990 is niet zeer scherp, maar toont een projectgebied dat grotendeels verhard is. Enkel de zuidoostelijke hoek bestaat uit een groene zone en het midden van het terrein wordt gescheiden van het zuiden door een groene strook (bomenrij).

Tussen ca. 1990 en ca. 2000 verdwijnt de verharding in het zuidwesten van het terrein en wordt binnen het zuidoosten wel een verharde rijweg aangelegd die een verbinding vormt tussen twee delen van het industrieterrein. In het noorden van het terrein staat een containerpark. Tussen ca. 2003 en ca. 2005 worden weer enkele veranderingen doorgevoerd. Aan de zuidwestelijke hoek van het projectgebied vertrekt een verharder oprit naar het zuidoosten van het terrein. Daarnaast breidt het containerpark verder zuidwaarts uit en worden er twee gebouwen opgetrokken, een in het noordwesten en in het midden (langs de westelijke grens) van het terrein. Het containerpark heeft een verharde bodem. Tussen ca. 2007 en ca. 2008 worden de laatste aanpassingen doorgevoerd. Het gebouw in het noordwesten van het projectgebied wordt verwijderd en in het midden van het terrein staan nu drie gebouwen. Het projectgebied is grotendeels verhard, waarbij het noorden en midden gebruikt worden als containerpark en het zuiden als parking. Langs de grenzen van het projectgebied bevinden zich nog enkele groene stroken en tussen het containerpark en de parking ligt ook een groene zone.

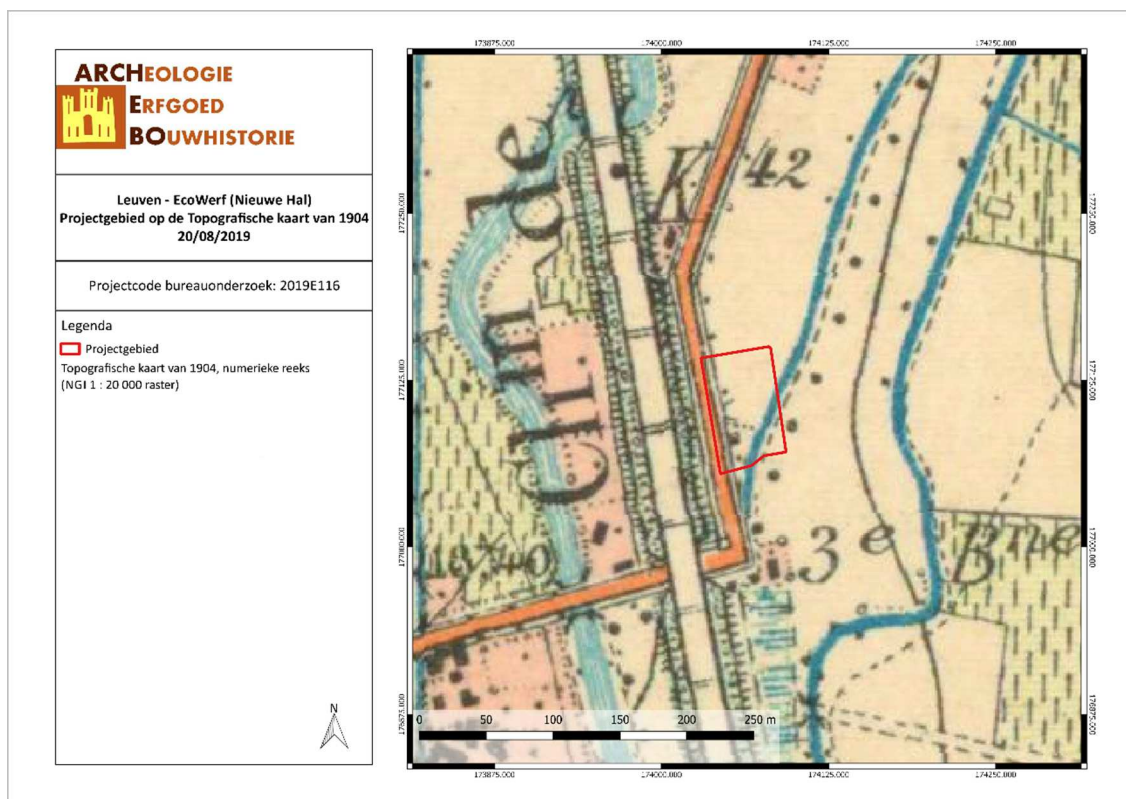
LEEC/19/08/20/8 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2019)

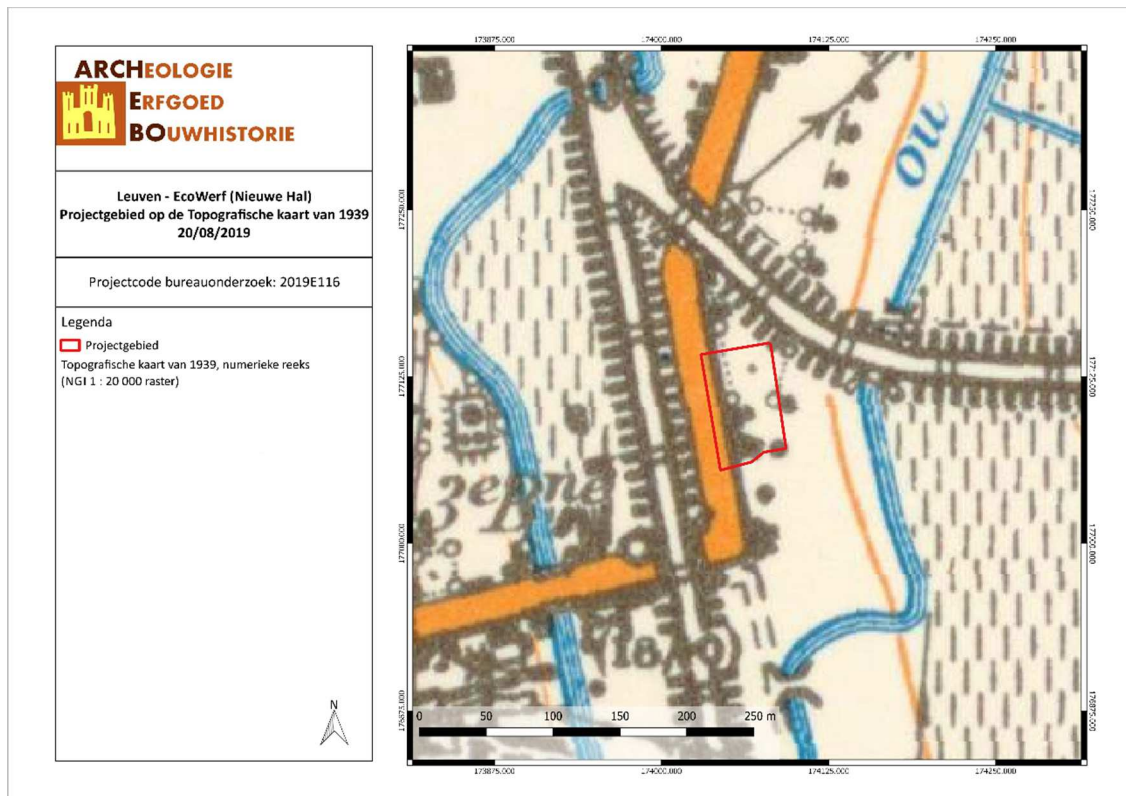
LEEC/19/08/20/9 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2019)

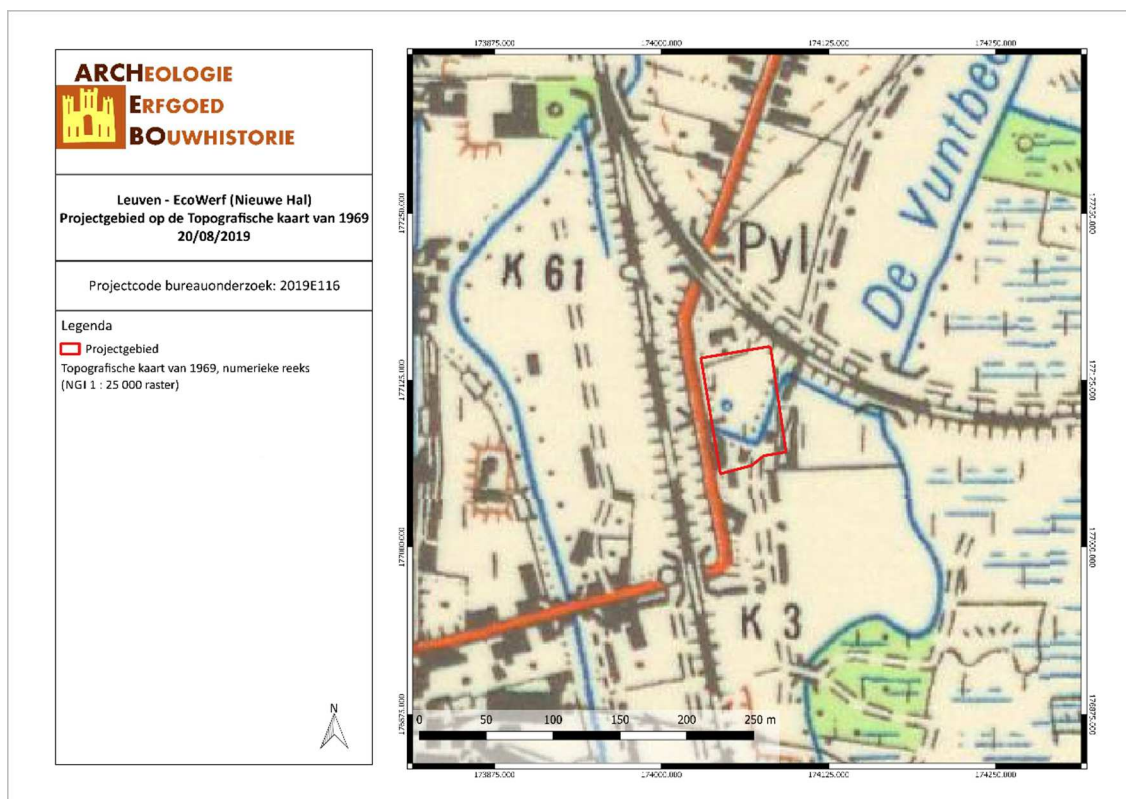
LEEC/19/08/20/10 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2019)

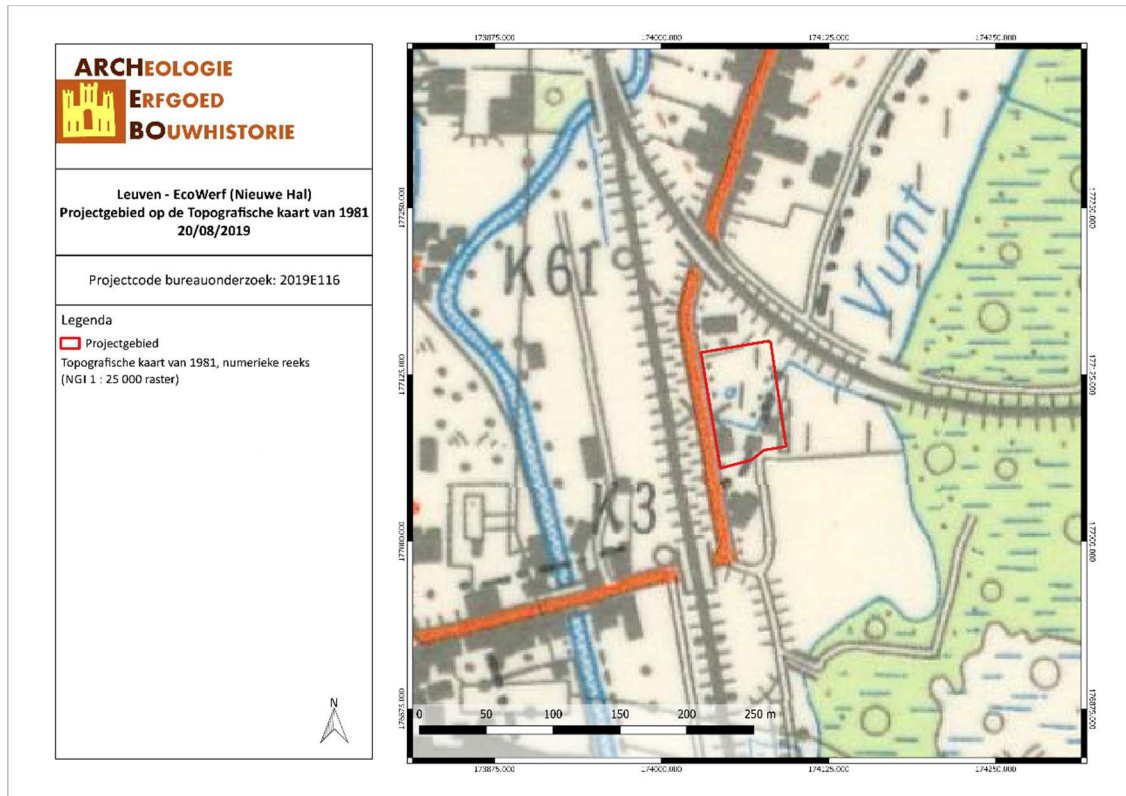
LEEC/19/08/20/11 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2019)

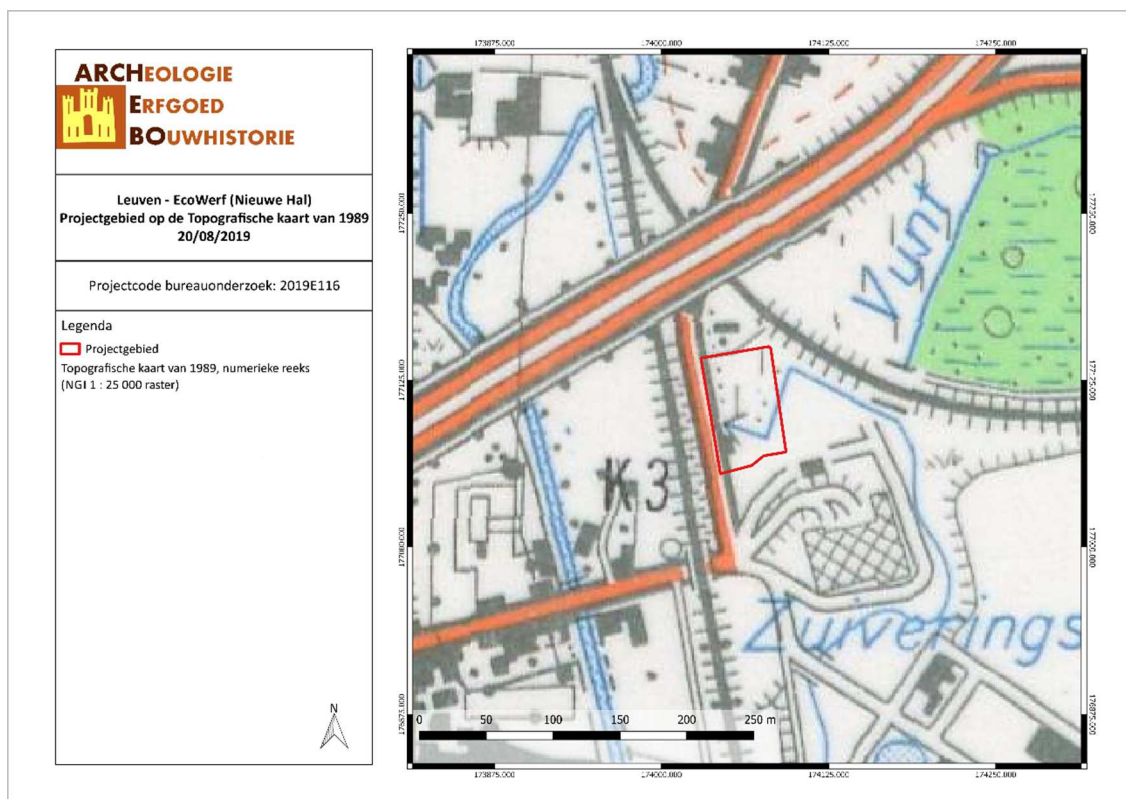
LEEC/19/08/20/12 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2019)

LEEC/19/08/20/13 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2019)

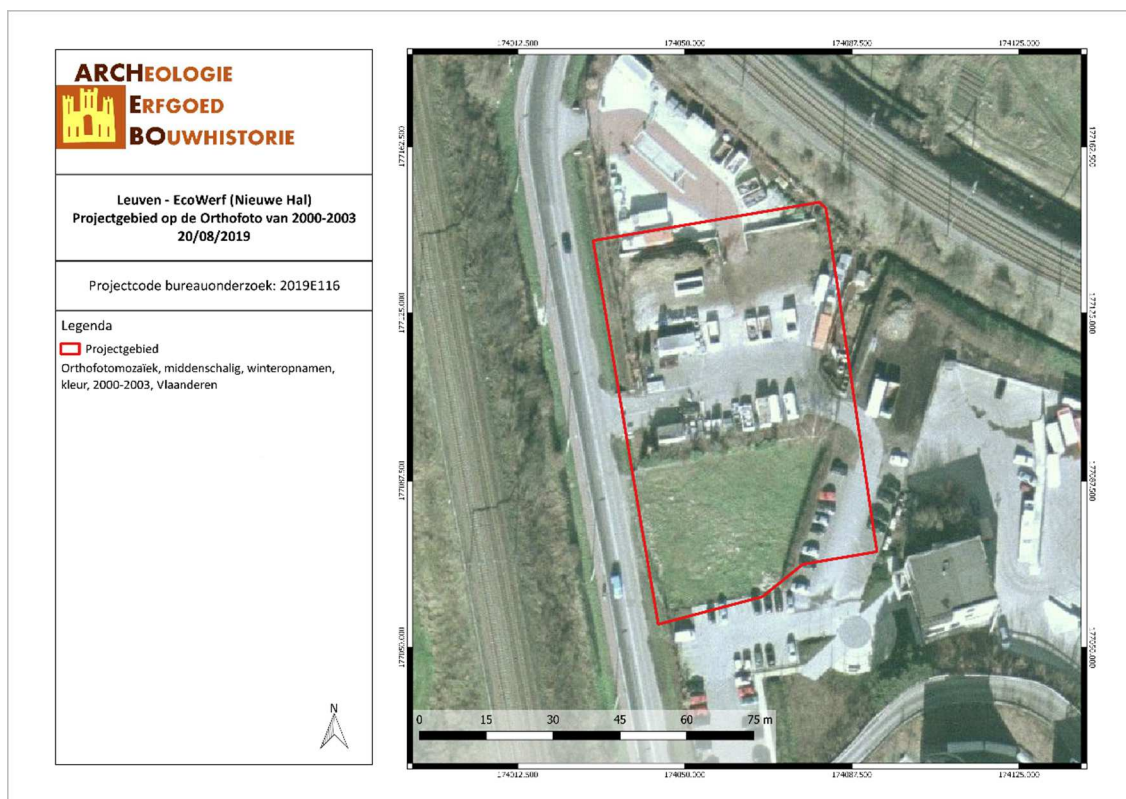
LEEC/19/08/20/14 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2019)

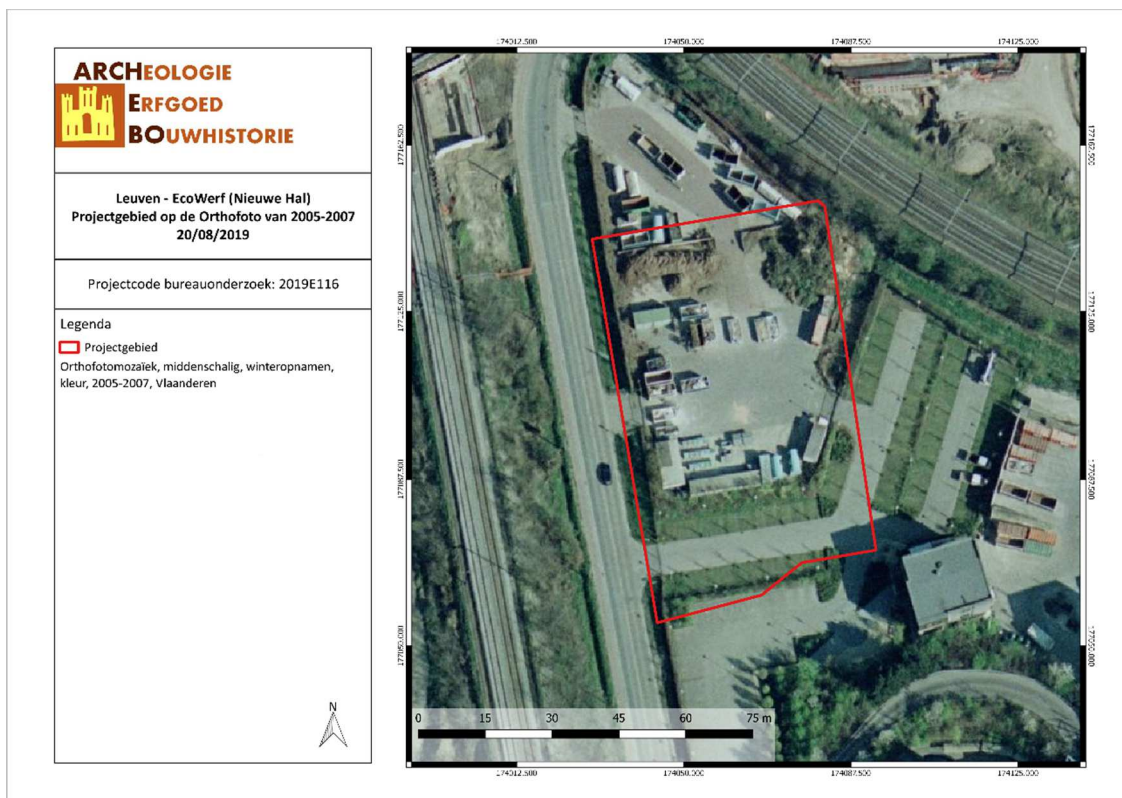
LEEC/19/08/20/15 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1979-1990 (Geopunt, 2019)

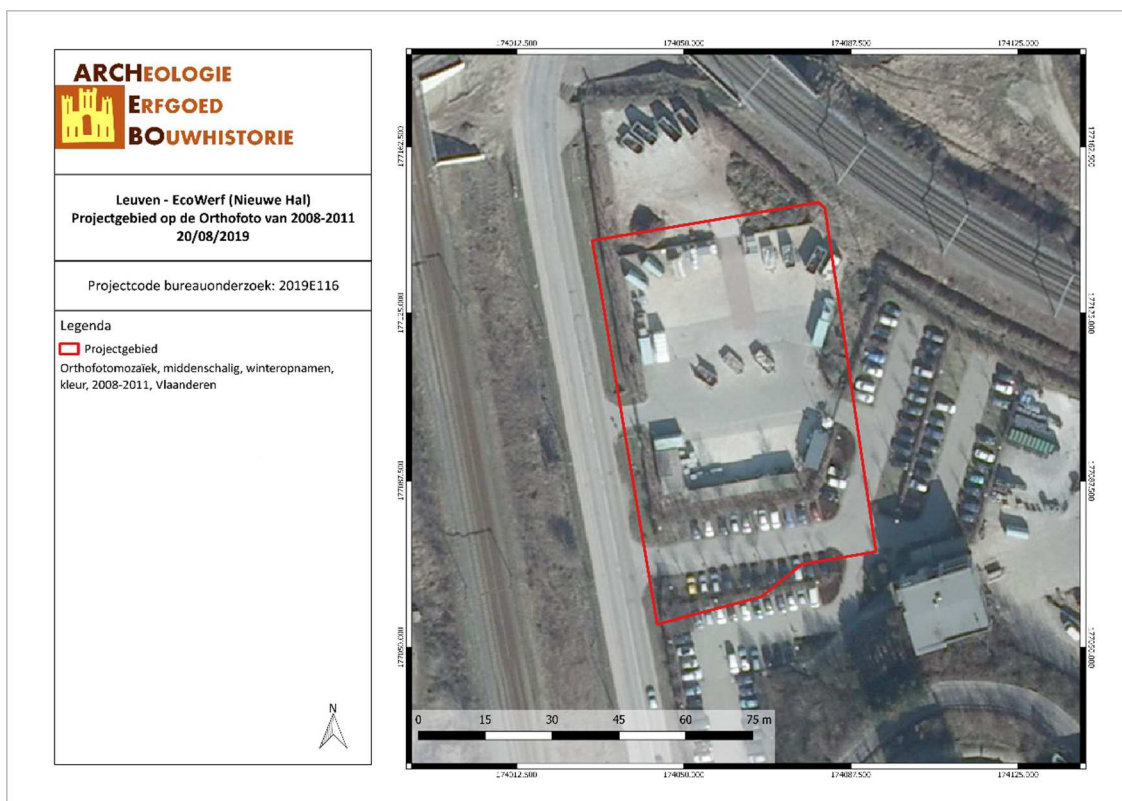
LEEC/19/08/20/16 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2000-2003 (Geopunt, 2019)

LEEC/19/08/20/17 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2005-2007 (Geopunt, 2019)

LEEC/19/08/20/18 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2008-2011 (Geopunt, 2019)

2.4 DATERING EN SITUERING VAN HET ONDERZOCHE GEBIED

Het projectgebied ligt aan de Aarschotsesteenweg, ten noorden van huisnummer 212 in Wilsele, een deelgemeente van de gemeente Leuven (Vlaams-Brabant). De archeologienota is opgesteld n.a.v. de bouw van een nieuwe overslaghal.

Volgens de 18de-eeuwse cartografische bronnen is het projectgebied in deze periode onbebouwd. De eerste bebouwing verschijnt pas op de topografische kaart van 1873. Deze moet dus gebouwd zijn tussen ca. 1854 en ca. 1873. In de loop van de 20ste eeuw kent de bebouwing enkele aanpassingen. Sinds ca. 2008 is de situatie binnen het terrein ongewijzigd gebleven.

De CAI toont binnen een straal van 1km verschillende vondsten. Het betreft sporen van een 17de-eeuwse verdedigingslinie (CAI 208952), puin van een klein een zeer eenvoudig Romeins gebouw, scherven, bronzen voorwerpen, spijkers en dierlijk bot uit de Midden-Romeinse Tijd (CAI 3447), afslagen uit het Mesolithicum, een afslag van een gepolijst stuk uit het Neolithicum en Middeleeuws aardewerk (CAI 157581), afslagen uit het Mesolithicum, afslagen en een spitskling uit het Neolithicum en Middeleeuws aardewerk (CAI 157583), vier bunkers uit de verdediging 2de lijn van de KW-linie (CAI 165283, 165284, 165286 en 165287), één 1 kling uit de Steentijd (CAI 971), een gepolijste bijl met bruin-gele patina en een spits-dunnekkige bijl met ovaalvormige doorsnede en min of meer steil gezette boorden uit het Neolithicum (CAI 953), een gebroken microkling in silex uit de Steentijd (CAI 209529), een pijlpunt met staart en vleugeltjes uit de Bronstijd, een 15-tal fragmenten aardewerk uit de Midden-IJzertijd en sporen van een burcht uit de Volle Middeleeuwen (CAI 951), silex artefacten uit het Midden-Paleolithicum, meer dan 100 werktuigen in silex, wommersom en glimmerzandsteen uit het Laat-Mesolithicum, een gepolijste bijl, een bladvormig pijlpunt en een gesteelde en gevleugelde pijlpunt uit het Neolithicum, aardewerk, weefgewichten/spinschijfjes, natuursteen, organisch materiaal, verbrande huttenleem en sporen van een hoogtenederzetting uit de Midden-IJzertijd, sporen van een wal uit de Late IJzertijd en aardewerk uit de Romeinse Tijd (CAI 1647), schrabbers, een klingschrabber, een hoesteker, een microlithische spits, een afgeknotte lemmer en een boortje uit silex, Wommersom en ftaniet uit het Vroeg-Mesolithicum, maalsteenfragmenten en een paar verkoolde graankorrels, een halve parel in bruinrode barnsteen, een slingersteen (39x25mm) en handgevormd aardewerk uit de Late IJzertijd en een paar scherven uit de Romeinse Tijd (CAI 3443), een bunker uit de verdediging 1ste lijn van de KW-linie (CAI 165082), een 20ste-eeuwse bunker (CAI 165083), lithisch materiaal uit de Steentijd (CAI 1446), sporen van een 18de-eeuwse site met Walgracht (CAI 212236) en tenslotte de 18de-eeuwse Sint-Martinuskerk (CAI 2474).

3 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

3.1 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er in het projectgebied bebouwing aanwezig was vanaf ca. 1873 nu. Er is geen bebouwing gekarteerd op cartografische bronnen van de 18de eeuw of op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840), de Vandermaelenkaart (1846-1854) en de Popp-kaart (1842-1879). De eerste bebouwing verschijnt op de topografische kaart van 1873. De orthofoto van 2008-2001 toont de huidige situatie.

2. *Welke archeologische structuren of constructies kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de cartografische en historische bronnen kunnen geen voorspellingen gegeven worden voor de te verwachte structuren of constructies op het projectgebied.

3. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Het projectgebied is grotendeels verhard. Slechts enkele zones langs de grenzen van het projectgebied en een strook doorheen het midden van het terrein zijn groene, onverharde zones. De toekomstige werken zullen grotendeels dezelfde bodem verstoren.

3.2 POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING EN AFWEGING VERDER ONDERZOEK

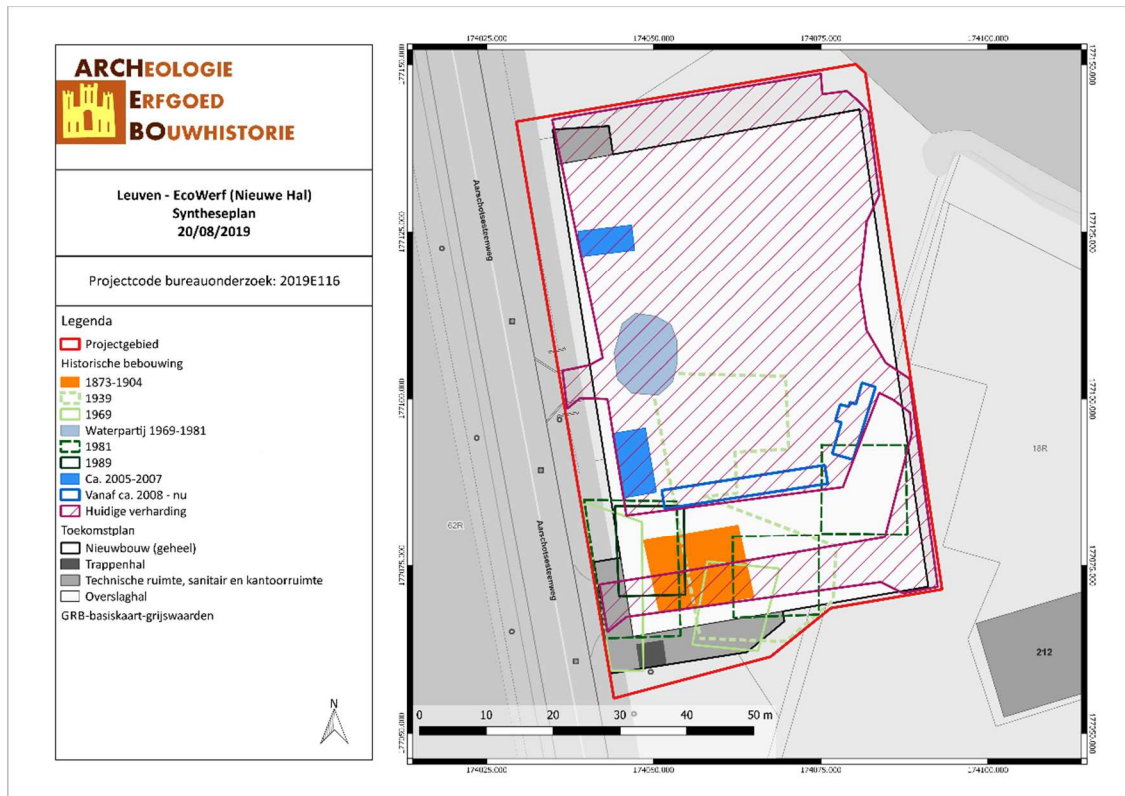
Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het projectgebied gelokaliseerd is op een historische en archeologisch belanghebbende locatie. Gezien de nabijheid van natuurlijke waterlopen en de ligging op een helling, is er een verwachting naar Steentijd. Sporensites kunnen ook aanwezig zijn. Er is een kans op het aantreffen van archeologische resten, waardoor er ook een potentieel op kennisvermindering. Dit potentieel wordt echter zeer laag ingeschat doordat de bodem verstoord is door het plaatsen en verwijderen van bebouwing tijdens de tweede helft van de 19de eeuw en in de loop van de 20ste en 21ste eeuw. Het terrein is tegenwoordig grotendeels verhard. De toekomstige werken zullen grotendeels dezelfde reeds verstoorde bodem opnieuw verstoren. De groene zones die bij de bouw van de overslaghal verstoord zullen worden, zijn te klein in oppervlakte om te onderzoeken.

3.3 SAMENVATTING

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande bebouwing en het verwijderen van de aanwezige verharding. Nadien zal een nieuwe overslaghal opgetrokken worden. Historisch en archeologisch gezien ligt het projectgebied in een door de CAI gevrijwaarde locatie. Er bevinden zich negentien CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied. De eerste bebouwing is zichtbaar op de topografische kaart van 1873. De luchtfoto van 2008-2011 toont de huidige situatie.

De kosten-baten analyse is ontoereikend voor dit project. De archeologische en historische waarde van het terrein wordt niet genegeerd maar gezien de resultaten van het bureauonderzoek is er slechts een kleine

kans op kennisvermeerdering. Daarom wordt aangeraden om het gehele plangebied vrij te geven voor de geplande werken.

LEEC/19/08/20/19 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Syntheseplan (ARCHEBO bvba, 2019)

4 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

- Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Evelien Audenaert, Kevin Bouckaert, Emma Keersmaekers, en Alexander Doucet. "Archeologienota met beperkte samenstelling Leuven - Aarschotsesteenweg III". Archeologienota. Kortenaeken: ARCHEBO bvba, september 2018.
- Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Evelien Audenaert, Emma Keersmaekers, Kevin Bouckaert, en Alexander Doucet. "Archeologienota met beperkte samenstelling Leuven - Aarschotsesteenweg EcoWerf IV". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Kortenaeken: ARCHEBO bvba, november 2018.
- Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Nathalie Pil, Annelien Sys, en Evelien Audenaert. "Archeologienota Leuven - Aarschotsesteenweg EcoWerf". Verslag van Resultaten. Kortenaeken: ARCHEBO bvba, juni 2017.
- Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Annelien Sys, Evelien Audenaert, en Kevin Bouckaert. "Archeologienota met beperkte samenstelling Leuven - Aarschotsesteenweg Ecowerf II". Verslag van Resultaten. Kortenaeken: ARCHEBO bvba, april 2018.
- Datema, R. "N19 Leuven, hertracering Aarschotsesteenweg ter hoogte van Duitse Brug (KW05)". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, januari 2017.
- Dierckx, Lies. "Archeologische evaluatie van het bodemarchief te Wilsele, Aarschotsesteenweg 88". Verslag van Resultaten. Gent: ABO nv, oktober 2016.
- Dirix, Evelien. "Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Bornestraat te Wilsele (Leuven, prov. Vlaams-Brabant)". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Hasselt: ABO nv, oktober 2018.
- Hagen, Julie. "Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Jan Van Bouwelstraat te Kessel-Lo, Leuven (Vlaams-Brabant)". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Aartselaar: ABO nv, december 2017.
- Hagen, Julie. "Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Jan Van Bouwelstraat te Kessel-Lo, Leuven (Vlaams-Brabant) - PvM". Archeologienota - Programma van Maatregelen. Aartselaar: ABO nv, december 2017.
- Swaelens, Christine. "Archeologienota met beperkte samenstelling Wilsele - Pellenberg". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Gent: BAAC Vlaanderen bvba, april 2017.
- Swaelens, Christine. "Archeologienota met beperkte samenstelling Wilsele - Pellenberg". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Gent: BAAC Vlaanderen bvba, juni 2017.
- Van Ranst, E, en C Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.
- Vander Cruyssen, Margot. "Archeologienota met beperkte samenstelling - E314 Wilsele: Verslag van Resultaten". Gent: BAAC, januari 2018.
- Vanmontfort, Bart. "Archeologienota met beperkte samenstelling Wilsele Bornestraat 2". Archeologienota. Leuven: KULeuven - eenheid prehistorische archeologie, februari 2017.
- Vermeersch, Jeroen, en Jonathan Huizer. "Viaduct Wilsele fase 2, Wilsele (gemeente Leuven)". Archeologienota - Verslag van Resultaten. Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, februari 2017.

5 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.....	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied op de GRB-Kadasterkaart (Geopunt, 2019)	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019).....	6
Figuur 4: Inplanting van overslaghal (Interleuven, 2019).....	7
Figuur 5: Grondplan van overslaghal (Interleuven, 2019).....	8
Figuur 6: Langssnede (Interleuven, 2019)	8
Figuur 7: Dwarssnede (Interleuven, 2019)	8
Figuur 8: Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2019)	9
Figuur 7: Hoogteprofiel van het projectgebied (Geopunt, 2019).....	10
Figuur 10: Situering van het projectgebiedgebied en hoogteprofiellijn op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2019)	10
Figuur 11: Situering van het projectgebied op de bodemkaart (DOV, 2019)	11
Figuur 12: Situering van het projectgebied en de archeologische data op de basiskaart (CAI, 2019)	14
Figuur 13: Situering van het projectgebied en de erfgoedkundige data op de basiskaart (IOE, 2019).....	15
Figuur 14: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2019).....	19
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2019).....	20
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2019).....	20
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2019).....	21
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2019).....	21
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2019).....	22
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2019).....	22
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1979-1990 (Geopunt, 2019)	23
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2000-2003 (Geopunt, 2019)	23
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2005-2007 (Geopunt, 2019)	24
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2008-2011 (Geopunt, 2019)	24
Figuur 25: Syntheseplan (ARCHEBO bvba, 2019)	27

6 PLANNENLIJST

LEEC/19/08/20/1 - Digitale aanmaak	6
LEEC/19/08/20/2 - Digitale aanmaak	6
LEEC/19/08/20/3 - Digitale aanmaak	9
LEEC/19/08/20/4 - Digitale aanmaak	10
LEEC/19/08/20/5 - Digitale aanmaak	11
LEEC/19/08/20/6 - Digitale aanmaak	14
LEEC/19/08/20/7 - Digitale aanmaak	15
LEEC/19/08/20/8 - Digitale aanmaak	19
LEEC/19/08/20/9 - Digitale aanmaak	20
LEEC/19/08/20/10 - Digitale aanmaak	20
LEEC/19/08/20/11 - Digitale aanmaak	21
LEEC/19/08/20/12 - Digitale aanmaak	21
LEEC/19/08/20/13 - Digitale aanmaak	22
LEEC/19/08/20/14 - Digitale aanmaak	22
LEEC/19/08/20/15 - Digitale aanmaak	23
LEEC/19/08/20/16 - Digitale aanmaak	23
LEEC/19/08/20/17 - Digitale aanmaak	24
LEEC/19/08/20/18 - Digitale aanmaak	24
LEEC/19/08/20/19 - Digitale aanmaak	27